

SVIH DESET SKOKOVA U RAZVOJU

Prva karta

*Nježan vodič kroz bebine skokove, od 5.
do 75. tjedna.*

Tri je ujutro. Prošli tjedan vaša je beba spavala mirno. Večeras ništa ne pomaže.

Nije bolesna. Nije gladna. Samo se promijenila.

Evo što vam nitko ne kaže: u prvih godinu i pol bebin se mozak promijeni deset puta. Svaka promjena djeluje kao oluja. I svaka oluja otključava nešto čudesno.

Prođimo kroz to zajedno.

ŠTO SE DOGAĐA

Rast dolazi u naletima

Bebe ne rastu malo svaki dan. Rastu u naletima.

Dvoje istraživača, Frans Plooij i Hetty van de Rijt, opisali su te nalete i pronašli deset skokova. Nakon svakog se bebin svijet naglo poveća. A veći svjetovi znaju biti zastrašujući.

Zamislite da se probudite i odjednom vidite posve novu dimenziju. Uzbudljivo, ali i preplavljujuće, pa biste i vi htjeli nekoga bliskog uz sebe.

Zato roditelji posvuda primjećuju istu stvar, tri P: više plača, priljepljivost i promjene raspoloženja.

PRIJE NEGO KRENEMO

Kako čitati ovu kartu

Brojite od termina poroda, a ne od datuma rođenja. Ako je beba stigla ranije, očekujte svaki skok malo "kasnije" nego što kalendar kaže, i znajte da je to posve u redu.

Shvatite ovo kao kartu, a ne štopericu. Skokovi dolaze određenim redoslijedom, ali točni tjedni variraju od bebe do bebe. Jedno dijete cijelu oluju prebrodi za nekoliko mrzovoljnih dana; drugo tri tjedna okreće kuću naglavačke. Nijedno ne kasni. Svako je točno na svojoj karti.

I jedna napomena: ova je karta ucrtana na temelju mnogo beba, ne na temelju vaše. Istraživači koji su prvi opisali ovih deset skokova dali su nam svoju najbolju skicu vremena, a ne prirodni zakon. Kad su je drugi provjeravali, oblik puta održao se mnogo bolje od točnih oznaka. Zato neka vas tjedni umiruju i usmjeravaju, a nikad ne zabrinjavaju. Ovdje nema ni kasno ni rano, nema pogrešnog puta.

Deset oluja. Deset skokova. Jedna karta.

Svaki čvor na zlatnoj niti jedan je skok. Neki prođu za nekoliko dana. Jedan je dug. Svi završavaju isto: beba se probudi i može nešto što jučer nije mogla.

— — —

1	Osjeti 5. tjedan	2	Uzorci 8. tjedan
3	Glatki prijelazi 12. tjedan	4	Događaji 19. tjedan
5	Odnosi 26. tjedan	6	Kategorije 37. tjedan
7	Slijedovi 46. tjedan	8	Programi 55. tjedan
9	Principi 64. tjedan	10	Sustavi 75. tjedan

1. SKOK · 5. TJEDAN

Svijet osjeta

Prva oluja obično stiže oko petog tjedna. Svijet odjednom postane glasniji, svjetliji, bliži. Beba više plače i stalno vas želi uz sebe.

✦ **S druge strane:** *prvi pravi osmijeh, namijenjen samo vama.*

2. SKOK • 8. TJEDAN

Svijet uzoraka

Oko osmog tjedna beba otkriva svoju najdražu igračku: vlastite ruke. Okreće ih, promatra i posvuda počinje primjećivati oblike i zvukove koji se ponavljaju.

★ **S druge strane:** *beba očarana uzorcima, koja proučava vaše lice, zavjese, vlastite prste.*

3. SKOK • 12. TJEDAN

Svijet glatkih prijelaza

Do dvanaestog tjedna želi razgovore, puno prije nego što postoje riječi. Gukanje, tečne male izmjene, naprijed-natrag.

✦ **S druge strane:** *prvi glasni smijeh.*

4. SKOK • 19. TJEDAN

Svijet događaja

Devetnaesti tjedan. Ako ste ikad čuli roditelje kako šapuću o regresiji sna u četvrtom mjesecu, obično je uzrok upravo ovaj skok.

Uči događaje: ispusti, odskoči, otkotrljaj se. Uskoro poseže, hvata i kuša baš sve.

To je najduža oluja na karti i može trajati i do šest tjedana. Ako ga upravo proživljavate: ne griješite. Prolazite kroz najteži dio karte.

✦ **S druge strane:** *beba koja objema rukama poseže za svijetom.*

5. SKOK • 26. TJEDAN

Svijet odnosa

Dvadeset šesti tjedan: odjednom je svaki vaš izlazak iz sobe tragedija. Otkrila je udaljenost, uključujući onu najtežu, da vi možete otići.

Strah od odvajanja iscrpljuje. Ujedno je i znak zdravog uma koji raste.

✦ **S druge strane:** beba koja razumije blizu i daleko, unutra i van, tu i nema.

6. SKOK · 37. TJEDAN

Svijet kategorija

Trideset sedmi tjedan: sve treba stisnuti, poderati i usporediti. Gradi kategorije: pas je pas, velik ili malen.

Osvrnite se na onu prvu oluju. Vidite koliko sad djeluje manje? Već ste prešli više od pola karte.

✦ **S druge strane:** *mali razvrstavač koji slaže cijeli svoj svijet.*

7. SKOK • 46. TJEDAN

Svijet sljedova

Četrdeset šesti tjedan: zašto stalno ispušta žlicu? Namjerno. Uči sljedove: prvo ovo, pa ono. Slaganje, punjenje, pražnjenje.

To nije tvrdoglavost. To je vježba.

✦ **S druge strane:** *beba koja razumije redoslijed, korak za korakom.*

8. SKOK • 55. TJEDAN

Svijet programa

Pedeset peti tjedan, skriven odmah iza prvog rođendana: odjednom želi pomagati. Sad shvaća cijele programe, pranje, oblačenje, pospremanje, i želi sudjelovati u svemu.

★ **S druge strane:** prvi koraci i prve riječi često stižu upravo ovdje.

9. SKOK • 64. TJEDAN

Svijet principa

Šezdeset četvrti tjedan: vaše dijete postaje mali znanstvenik. Svaki bijes, svako propitivanje granica, još je jedan pokus.

Nije zločesta. Proučava vas.

✦ **S druge strane:** *dijete koje počinje razumijevati pravila, izbore i "što ako".*

10. SKOK • 75. TJEDAN

Svijet sustava

Sedamdeset peti tjedan: jednog dana prepozna sebe u ogledalu. Stiglo je "ja". A odmah iza njega dolaze i prvi tragovi empatije: tapšanje uplakanog medvjedića, nudičenje igračke.

✦ **S druge strane:** dijete sa sviješću o sebi i vlastitom voljom.

Osvrnite se na put iza sebe. Pogledajte koliko ste oboje prešli.

NAKON KARTE

Put se nastavlja

Karta završava u osamnaestom mjesecu. Razvoj ne.

Nove oluje dolaze oko dvadeset drugog mjeseca, s dvije i s tri godine. I nakon svake: posve nova stepenica rasta.

Oluje zapravo nikad ne prestaju. Kao ni čuđenje.

Kako proći kroz skok

Blizina nije razmaženost. Ona je gorivo. Nosite je, mazite, hranite, koliko god traži.

Neka vanjski svijet bude predvidljiv. Kad njezin unutarnji svijet postane nevrijeme, neka vanjski ostane miran. Spustite ljestvicu. Držite rutinu.

Podijelite teret. Izmjenjujte se, prihvatite pomoć. Ovo je maraton, a ne sprint.

Vjerujte svojim instinktima. Ne prati svaka beba ove tjedne točno, pa nikad ne mjerite svoju prema tablici. Ako vas nešto uistinu brine, njezina težina, vještina koju je izgubila ili plač koji zvuči drukčije, obratite se svom pedijatru.

Skokovi objašnjavaju mnogo. Ne sve.

Beba koju smo upoznali u tri ujutro nije postala lakša.

Postala je veća. Veća iznutra.

Svaka oluja na ovoj karti završava isto: vaše se dijete probudi i može nešto što prije nije moglo.

**Zato se ne bojimo oluja.
Prolazimo kroz njih.**

Vidimo se na sljedećoj karti.

Gdje je vaša beba upravo sad?

Naš besplatni Kalkulator skokova u razvoju pretvara
vaš termin poroda u približne datume svih deset
skokova i pokazuje koji se događa u ovo vrijeme.

stemlittleexplorers.com/hr/alati/kalkulator-skokova-u-razvoju